

РОЗДІЛ І. Педагогіка співробітництва в процесі викладання специдисциплін

Т.А. Бруцька,
*кандидат юридичних наук,
Житомирський торговельно-економічного коледж КНТЕУ,
м.Житомир*

ПЕДАГОГІКА СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК РЕСУРС ДЛЯ ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНОГО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Позитивні зміни у діяльності держави щодо запобігання злочинності залежать від низки факторів – економічна ситуація, ефективність законодавства у тій чи іншій сфері тощо. Окрім того, зниженню рівня злочинності сприяють позитивні зміни у соціальному житті передусім у сфері виховання людини.

В теорії запобігання злочинності заходи, які направлені на позитивний розвиток суспільства, економічних, політичних, соціальних інститутів, відносять до рівня загальносоціального запобігання злочинності [2 ; с. 583-593]. При цьому, дія загальносоціальних заходів запобігання злочинності чинить першочерговий вплив на причини і умови девіантної та делінквентної поведінки осіб.

Питанням видів, диференціації, тлумачення змісту заходів запобігання злочинності приділили увагу більшість вітчизняних та зарубіжних кримінологів. Серед них: Г.А. Аванесов, Ю.М. Антонян, А.І. Долгова, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнєцова, О.М. Джужа, І.М. Даньшин та інші.

Вчені зазначають, що неминучість злочинності зумовлена духовною недосконалістю людини і не залежить від волі людства або конкретних осіб. Але від їх волі залежить, з якою інтенсивністю проявляється ця неминучість, від волі залежить інтенсивність опору зазначеній неминучості, яка, таким чином, для конкретної особи не є фатальною. Однак оптимізація запобіжної діяльності інститутів суспільства і держави в змозі знизити масу

криміногенних чинників шляхом усунення виявлених суперечностей [1; с. 206-214].

Одним із основних суб'єктів загальносоціального запобігання злочинності є освітні заклади, діяльність яких, на сьогодні, потребує швидкого та якісного реформування для створення сприятливих умов розвитку особистості та гуманізації навчально-виховного процесу. Це, у свою чергу, забезпечить оновлення у комплексі загальносоціальних заходів запобігання злочинам серед студентської молоді.

Слід відмітити, що ідеї орієнтації роботи освітніх закладів не на передачу слухачам тієї чи іншої суми знань, а на всебічний розвиток особистості та готовність до свідомого життєвого визначення є основоположними для такого поняття як педагогіка співробітництва.

Цей напрям педагогіки започаткували та теренах нашої держави понад тридцять років тому педагоги В.Ф. Шаталов, Є.М. Ільїн, Ш.О. Амонашвілі та інші.

Особливість об'єкта і предмета педагогіки співробітництва полягає в тому, що в ній на першому місці виступає: а) процес формування високогуманних відносин між вихователями та вихованцями (взаємна довіра, повага і любов, розумна вимогливість, турбота про всебічний розвиток кожного з урахуванням індивідуальності тощо); б) організація навчально-виховного процесу, який би забезпечував творче засвоєння соціального досвіду і сучасної культури за основними видами майбутньої діяльності; в) індивідуалізація і диференціація навчання; г) формування творчого колективу учнів (студентів), суспільно активної особистості кожного; д) співробітництво педагогічного, учнівського колективів, сім'ї, громадськості, виробничих колективів, їх членів у досягненні загальної мети.

Педагогіка співробітництва відкидає систему примусів, заборон, покарань як методів виховання і взагалі виступає проти насильства у навчанні. Педагог не командує слухачами, а співпрацює з ними. Позиція педагога — не над слухачами, а разом з ними і на чолі них. Головне, що

об'єднує слухачів і педагогів у навчанні — досягнення загальної мети, участь в покращанні оточуючого життя. Вони разом організовують своє життя і роботу на заняттях і поза ними [4]. І, як результат, це сприяє зменшенню інтенсивності впливу негативних чинників злочинності серед студентської молоді.

Загальносоціальне запобігання злочинності - це насамперед комплекс перспективних соціально-економічних і культурно-виховних заходів, спрямованих на подальший розвиток та вдосконалення суспільних відносин і усунення або нейтралізацію разом з тим причин та умов злочинності. Тому вирішальна роль у поступовому зменшенні соціальних суперечностей в усіх сферах соціального життя, зокрема і серед студентів, належить розумній господарсько-організаційній та культурно-виховній діяльності державних органів, підприємств, громадських організацій [1] та освітніх закладів.

Узагальнюючи вищевикладене можна зробити висновок, що потенціал освітніх закладів у сфері первинної профілактики злочинності є великим, особливо, коли стратегія розвитку того чи іншого закладу передбачає використання ефективних моделей педагогіки, зокрема педагогіки співробітництва, коли викладач або вчитель є прикладом до наслідування, наставником, а студент чи учень за час навчання здобув соціально-корисних навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голіна В. Запобігання злочинності: проблеми оптимізації соціальної активності //Вісник академії правових наук. - № 3(46). – С.206-214.
2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика. Кн. 2: Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007— 712 с. С.583-593.
3. Кримінологія України: Навчальний посібник, Голіна, 2011р. - [Електронний ресурс] Режим доступу:

<http://mego.info/матеріал/кримінологія-україни-навчальний-посібник-голіна-2011p>

4. Цікра І.О., Куліда І.М. Педагогіка співробітництва – основа сучасної моделі навчально-виховного процесу у вищих військових навчальних закладах / І. О. Цікра, І. М. Куліда // Військова освіта. - 2013. - № 2. - С. 172-180. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2013_2_21